

ชื่อเรื่อง	กระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในบ้านเมืองนะ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	พันเอก สากล ศรีรัตนศักดิ์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์

บทคัดย่อ

การศึกษากระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในบ้านเมืองนะ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนบ้านเมืองนะ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ 15 ครอบครัว รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การจัดเวทีประชาคม และการเข้าร่วมกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยภายใต้กรอบแนวคิด ทำการแยกแยะข้อมูลเป็นหมวดหมู่โดยการกำหนดข้อมูลตามวัตถุประสงค์ แล้วนำเสนอโดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า การที่มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาสนับสนุนตามโครงการฯ โดยกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปฏิบัติตามการดำเนินกิจกรรม 6 กิจกรรมคือ กิจกรรมการเพาะเห็ดนางฟ้า การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงโค การขุดสระน้ำในไร่นาเพื่อใช้เก็บกักน้ำและเลี้ยงปลาโดยมีการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการฯ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนบ้านเมืองนะภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกมีการลดต้นทุนในการทำการเกษตรที่ไม่จำเป็นลง ในการทำอาหารสัตว์มีการนำวัสดุท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองและครอบครัว ด้านสังคม พบว่า เกิดการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า สมาชิกมีความตระหนักในการดูแลสิ่งแวดล้อม นำทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยทำปุ๋ยจุลินทรีย์จากน้ำหมักธรรมชาติและมีการใช้ปุ๋ยหมักทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี กระบวนการขับเคลื่อนทั้ง 6 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและสภาพพื้นที่ เพียง 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเลี้ยงสุกร การเลี้ยงโค การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การปลูกพืชผักสวนครัว และขุดสระน้ำในไร่นาเพื่อใช้เก็บกักน้ำและเลี้ยงปลา ส่วนกิจกรรมการเพาะเห็ดเลี้ยงเห็ด ไม่สอดคล้องกับความต้องการเกษตรกรและสภาพพื้นที่ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีประสบการณ์ความรู้ และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

ไม่ได้สนับสนุนด้านวิชาการ ในด้านการบริหารโครงการ พบว่า เป็นการบริหารโดยกำหนดแผนงานจากบนลงล่างตามนโยบายราชการซึ่งขาดการศึกษาข้อมูลความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร ดังนั้น การดำเนินนโยบายต้องหาความต้องการและมีการวางแผนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและสมาชิกก่อนการจัดทำโครงการ สนับสนุน และมีการให้ความรู้ที่เหมาะสมตามพื้นฐานความรู้เดิมของสมาชิก โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มและนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและสภาพภูมิสังคม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกอย่างแท้จริง จึงจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในบ้านเมืองจะได้ผลดียิ่งขึ้น

Title	Process of “Sufficiency Economy” Movement in Ban Mueang Na, Mueang Na Sub-district, Chiangdao District, Chiang Mai Province
Author	Colonel Sakol Srirattanasak
Degree of	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Dr. Somkid Kaewtip

ABSTRACT

This study which aimed to investigate the process of “sufficiency economy” movement in Ban Mueang Na, Mueang Na sub-district, Chiangdao district, Chiang Mai province. It was conducted as a qualitative and participatory action research with main data. Respondents in this study consisted of 15 household members participating in the project. Data were collected through documents, observations, non-structured interviews, and group forum, and activity participation. Analysis of data was done through inductive summary under the conceptual framework and the data was divided into sections based on the objectives and which were later presented in description form.

Results of the study showed that external agencies supporting the project through the process of movement practices based on six activities: mushroom culture, vegetable growing, swine rearing, local chicken rearing, cow rearing, pond digging for water storage and fish rearing. For economic aspect, the members were found to reduce their capital investment in unnecessary agricultural practices. For animal feeds, local materials were applied and more food security was attained which increased self pride for the farmers and their families. For social aspect, farmers tended to group more and exchanged knowledge among their groups. For environment aspect, the members were observed that they became aware of the conservation of the environment by using locally available natural resources in a more beneficial manner such as in making microbial fertilizer from naturally fermented liquid and replacing chemical with fermented fertilizer. From these six activities, only five activities were considered to have fit into the needs of the farmers and on the condition of the area, namely: pig rearing, cattle rearing,

native chicken rearing, vegetable backyard gardening and pond digging for water supply and fish culture. Mushroom production was found to be inconsistent to the needs of the farmers and the condition of the area because farmers did not have appropriate knowledge and experience on mushroom production. Besides, they had no technical support from local agencies. For project administration, results showed that project administration was based on a top-down action planning dependent on government policies but without any study of data on farmers' needs. Thus, policy implementation had to identify these needs and conduct joint planning between the working staff and the participating members prior to the provision of project support and appropriate knowledge based on basic traditional knowledge of the farmers. This must be emphasized on the exchange of knowledge between members' groups and external groups. This would serve as motivation for farmers to join together in the thinking process, planning and practices that conform to farmers' needs, geo-social condition. Besides, it could actually benefit the members leading to the improvement of the results of the process of "sufficiency economy" movement in Ban Mueang Na.